

kommer for nær; hvorledes, trods alt Dette, Beboerne paa de største af disse Halliger ere blevene rige ved Skibsfart og hvorledes de med Hjorden Kjerlighed hange ved deres usikre Hjem.

„Men sig mig dog,“ spurgte en af Damerne, „hvad kunde i Fortiden bevæge Mennesker til at faste Bo her? Kan man end forslaae den Kjerlighed til Hjemmet, der besjæler disse Boere, saa bliver det dog vanskeligt at begribe, hvorledes deres Forsædte kunde forlade det faste Land, for at sætte Bo her, hvor de ikke fandt Andet end Farer og Savn.“

Vor frisiske Cicerone pegede med den ene Haand tilvenstre henimod en Hallig og sagde: „Den der hedder Nordstrandisch-moor!“ Derpaa gjorde han med den anden Haand en Bevægelse tilhøire langsmed hele Haandigtet, saalangt vi kunde følge dette fra Syd til Nord, og sagde: „Det er nu godt 200 Aar siden, da kunde man tilføds eller tilvogns drage fra Husene paa denne Hallig og hist over; thi da var alt Dette en meget frugtbar Ø, forsynet med gode Diger; hvor vi nu seile, stod den ene Aalsgaard ved Siden af den anden, vorede det yppigste Korn, laae de frodige Enge og boede 8000 velhavende Mennesker, der eiede omtrent 40,000 Demat Land, god, seed Jord. Saaledes var ogsaa Nordstrandisch-moor derovre, der dengang laa midt paa Den. Nu er den en Hallig. Beboerne af denne og af de øvrige have sat sig fast her, medens Landet rundt omkring blev revet bort, ligesom man griber en Bjælke, naar Skibet stilles ad.“

Nu bleve Localiteterne paa engang interessante. Hverstillingen om den uhyre Forvandling gav rigelig Erstatning for de manglende „häuserhohen Wellen“. Det ene Spørgsmaal afløste det andet, men vor Den var ufortrøden i at besvare dem. Vi befandt os altsaa nu saa temmelig i Midten af det gamle Nordstrand, hvis Længde bliver angivet til 3 Mil. Denne Ø var Perlen i det gamle Nordfriesland, og Hufum, dengang ligesaa livlig, som den nu er stille, var Stapelspladsen for dens vægtige Hvede, Markedet for dens fede Lær, dens Saar og Heste. Sin Alldom havde den faaet ved Digerarbeidet, der havde været i Aarhundreder. Men paa en Søndag Aften i Aaret 1634, det var den 11te October, gennembrød en Stormflod Tiget paa næsten halvtredsindstyve Steder, bortrev 1300 Huse og 12 Kirker og druknede i en eneste uheldig Time over 6,000 Mennesker.

Fortællingens Simplicitet forleiede Indtrykket og gav Phantasien et større Spillerum; den No, der var udbredt over det venlige Vandpeil, contrasterede forunderligt med Tanken om den gruelfulde Delagelse. Snart derpaa viste vor Fortæller os i Synskredsen en Stibe Land, hvorfra Taarne og Møller havde sig; det var Jor. „Er man der bedre sikret med saadanne Farer?“ spurgte min Ven fra Sachsen. Han tænkte formodentlig, at hvad der engang var skeet i October, en anden Gang kunde gjentage sig i August. „Der kan De rolig lægge Dem til at sove,“ var Svaret. „Jor er ingen Hallig, og paa den nederste Deel af Den, der maa beskyttes ved et Dige, findes ingen Besliger meer. Disse ere lidt efter lidt alle flyttede til den Deel af Den, der ved sin høie Veligheden er tilstrækkelig sikret. Naar vi komme nærmere, vil De see, hvor ganske anderledes By's Strand hæver sig over Vandfladen, end hin strøbelige lille Hallig Oland hist.“

Ved at høre dette Naan, lagde en af Herrerne sig ud over Skibets Ræling og hynes meget omhyggeligt med sin Riffert at søge Noget, uden dog at kunne finde det Søgte. I en Bog af en af Tydslands yndede Forfattere havde han læst, at Havet for ikke længe siden havde bortskyllet det Halve af Olands Kirkegaard, og at man nu der kunde see Hoveder, ja hele Skeletter af Mænd og Kvinder rage frem. Disse søgte han forgjæves og medbrætte os, hvorlunde hans Efterforskninger i denne Henseende vare mislykkedes. Vor Frijer bemærkede smilende: „Vi ere ikke Barbarer. I Aaret 1825 blev det Werst, hvorpaa Olands Kirke stod, hint høie frempringende Hjørne, som vi netop nu seile forbi, slemt beskadiget. Man maatte nedbryde Kirken og flytte den histover. Ved den Leilighed ere ogsaa Ligstifter udnagte, men igjen begravede derovre, hvor de i lang Tid vilde have No.“

Her kunde man nu ret tydeligt iagttage den langsomt snigende Maade, paa hvilken Havet søger at blive Herre over de smaa Øer. Paa flere Steder var det sorte Jordbunde undermineret og truede at falde ned i smaa Parceller. Vi talte om, hvor lang en Fremtid der vel endnu var forudt disse Øer, og om man efter 50 til 100 Aar paa Reisen til Jor endnu vilde kunne see Noget af dem. Vist er det, at de hver for sig ikke kunne beskyttes, da deres lille Terrain ikke kan bære Omkostningerne ved et Dige, hvortil ikke engang det nødvendige Materiale er tilstede. Mulig er vel deres pludselige Tilintetgjørelse, men sandsynligt er det, hvis de ikke ved et Dige knyttes til Fastlandet, ligesom tidligere Dagebøl, der ligger ligeoverfor Jor, at de ved lidt efter lidt at forsvinde, tvinge deres Beboere til at overlade det ene Werst efter det andet til den langsomt nærmere rykkende Fiende.

Da vi vare komne forbi den tidligere omtalte Kirkegaard paa Oland, saae vi nogle Seilbaade med Bagejester fra Jor lande ved Halligen. Saadanne Tourer blive næsten dagligt foretagne, da man, naar man passer Flodtiden, magerligt kan

komme derhen og tilbage paa en Eftermiddag; undertiden gjør ogsaa Dampskibet en Extratour derover med større Seilskaber.

Først i smaa Bøinger, derpaa i lige Linie styrede vi mod Jor, der frembyder et overraskende venligt Skue, i Særdeleshed efter det Indtryk, som de nøgne Halliger have gjort. Efterhaands som Taarne og Møller, paa hvilke først vort Se var sættet, ved den store Nærhed saaf dybere, havede den sydøstlige Strandbred sig meer og meer. Vi saae skyggesfulde Træader strække sig langs Stranden og mellem disse en Række af Huse, mange med køllet Straatag, andre nyere og større, tækkede med røde eller sorte Tegl. Vi kom næsten lige til Strandbredden og hørte da skarpt om, for at lægge til Broen. Hvilken Modsatning! Paa Halligerne havde vi ingen Mennesker bemærket, her var Folk nok, alle i minuter og livlig Bevægelse. Den største Deel af Seilskabet traf sig langsomt hen imod Broen for at tage imod os. Andre bandede hyggelige Grupper foran Husene om deres Theeborde. Tæt ved Stranden stod flere smaa Telte. Vorn laae omkring i Sandet eller lænede og segede, og et Musikcorps sendte os sine Toner imøde. Jeg stod endnu med Blikket sættet paa denne brogede Scene, da Skibet allerede laa fortoiet ved Broen, og en venlig Feringer traadte hen til mig og indbød mig at tage Logis hos sig.

Strax den følgende Morgen er jeg, iført et Par Vandsejler, ved Ebberid gaaet saa langt ud som muligt, for at udkaste en Skizze af Strandbredden. Jeg lader den følge med, for at give Dem Lyft til en Reise herover. Forøvrigt skal De, for det Tilfælde, at De ikke kommer, ret snart høre mere fra mig.

Ugens Politik.

Den 5te Juni 1862.

De af Cabinetterne i London og Madrid offentliggjorte, diplomatiske Actstykker om de mexicanske Anliggender opklare nu tilstrækkeligt denne hidtil saa dunkle Sag, naaget den franske Regjering endnu steds bevarer en betydningsfuld Tausked. Man veed nu, at Formaalet for den Alliance mellem Frankrig, England og Spanien, hvis egentlige Hensigt var, at tvinge den mexicanske Regjering til at opgive indgaaede Forpligtelser, ikke er blevet bestemt angivet i den afsluttede Convention, hvilket var en stor Feil, naar der var Tale om en i saa sjerne Gane og med færene Kræfter udført Expedition. Følgerne af denne Feil udebleve heller ikke. Medens man kun forlangte Opreisning for de libte Forurettelser og en Skadeerskæmming derfor, nærede man tillige det Anse, at de europæiske Stridskræfters Nærværelse i Mexico skulde fremkalde en national Bevægelse mod Præsident Juarez, og den i London afsluttede Tractat var elastisk nok til, at de Allierede kunde have understøttet denne Bevægelse, hvis den var energisk nok til at komme til Udbrud under den nærværende Magthaver. Iudenfor disse Grændser kunde de Allierede have handlet i Fællesskab, indtil Sagen var afgjort, men Stridskræfternes Utilstrækkelighed gav Anledning til Uheld, som forstærkedes ved politisk og diplomatisk Ubehjælpomhed. Da Frankrig ikke ønskede at underhandle med Juarez' Regjering, burde man strax have sendt en Styrke til Vera Cruz, der var stor nok til at sjerne sig fra Kosten og indtage en i strategisk og sanitair Henseende gunstig Stilling i det Indre af Landet. Men det gjorde man ikke; det af Admiral Jurien de la Gravière anførte Corps var for lille, det blev desuden svækket ved Sygdom, Transportmidlerne manglede, og Følgen heraf var, at man, for at erholde funde Cantonnementer, blev nødsaget til at afslutte en Convention med den samme Regjering, med hvilken man kun saa ugerne underhandlede. Dette Skridt var ikke skikket til at opmuntre Juarez' politiske Modstandere, og Frankrigs Planer understøttedes ikke af nogen Opstand i det Indre af Landet. I dette Tilblik indtraf General Almonte; i høist usorgfagte Samtaler med den spanske og engelske Overkommanderende udviklede han sin Plan til at oprette et Monarchi i Mexico med Erkehertug Maximilian af Østerrig som Konge, og han roste sig af Keiserens Understøttelse til at gennemføre denne Plan. Imidlertid landede General Forencez og tilførte det franske Corps den nødvendige Forskærkning; han syntes at bekæmpe General Almontes Forskikninger, idet han gav ham en af franske Tropper bestaaende Escorte. De tre Magters Commisairer afholdt nu en Conference i Oregaba den 9de April, og den engelske og spanske Besuldmægtigede erklærede, at Frankrig havde overskredet den i London afsluttede Conventions Grændser, ved at negte at underhandle med Juarez' Regjering, ved at gjenoptage Hændighederne, ved at marchere mod Mexico og ved at besætte General Almonte. General Prim og Sir Charles Wyke traf sig ud af Sagen; de spanske Tropper indfaldede sig og seilede til Havana, medens den engelske Minister begiver sig til New-York. Det spanske Cabinet har villig General Prim's Handlemaade, medens Øreo Rusfel i en Note, mærkelig ved sin gravitetiske og ordknappe Phlegma, slutter sig til den af Sir Charles Wyke givne Fortolkning af den i London afsluttede Convention. Frankrig staaer nu alene i Mexico for at bære alle de

Byrder og kæmpe med alle de Besværligheder, som det af tre mægtige Stater i Fællesskab begyndte Foretagende sikkert vil møde.

Man kunde alt længe forudsæe, at det maatte komme til et Sammenstød i Italien mellem det Parti, der anmasser sig Ret til at lede den italienske Revolution, og Regjeringen, der repræsenterer Italiens organiserede Magt. Der gaves endog Patrioter, som ønskede, at dette Sammenstød maatte finde Sted saa hurtigt som muligt, da Regjeringens Alliance med de revolutionære Handlungers Mand, selv om Garibaldi's hæderbe Navn fastede en vis Glands over disse Fanatikere, skabede dens Anseelse i Europa og nødvendiggjorde maatte svække den. Den Kraft, som den italienske Regjering nu har lagt for Dagen, har alt modtaget sin Belønning, idet man kan forudsæe, at de Franskes Occupation af Rom i den nærmeste Fremtid maa ophøre; General Goyon pryder nu Senaets Værel, den Italiens Sag hengivne General Montebello er stillet i Spidsen for den Brigade, hvortil Frankrigs hele Stridsstyrke i Rom er indskrænket, og Lavalette, den Diplomat, som Tilhængerne af Pavens timelige Magt frygtede mest af alle, befinder sig paa Veien til Rom.

I England har man saavel i Pressen som i Parlamentet ført en heftig Strid om de store Udgifter til Rustningerne. Disraeli har gjentagne Gange bragt Spørgsmaalet paa Bane, men Ministeriet Palmerston har vundet en afgjørende Seir, da Torperne i Forening med de isse Katholiker og Manchesterpartiet gjorde Forsøg paa at styre det. Stansfelds Forslag: „Følge Huiets Anskuelser lade Statsudgifterne sig nedfætte uden Fare for Landets Sikkerhed, Uafhængighed og berettigede Subsidie“, blev forkastet med 367 Stemmer mod 65.

Det lader til, at Keiser Alexander omsider tænker paa at anstille et alvorligt Forsøg for at gjøre Ende paa den sørgelige Stilling i Polen. Storhertug Constantins Udnævnelse til Vicekonge i de polske Provindser maa ufeilbarlig indeholde Varfel om en fuldstændig Systemforandring. For at have en Mening om, hvorvidt Forsøget vil lykkes, maa man naturligvis først kende de Forholdsbegreber, som den nye Vicekonge vil tage. Vi vilde haabe, at de maae være overensstemmende med de polske Patriots Luster. Ved at indføre liberale Institutioner i Polen og paa samme Tid at agte dets Nationalitet — som England har baaret sig ad i Irland — kunde Rusland muligvis have bundet Polen, men Rusland besidder ikke engang selv slige Institutioner, hvorledes kan man saa vente, at det skal forlene Andre dermed? Og naar man nu gjør et høimodigt Forsøg paa at forsone de to Nationaliteter, staaer man Fare for at strande paa Revolutionernes ubønhørlige Kjenndelse: „Det er for sent!“

M.

Litteratur.

— Ligesom der ved Juletid findes en Litteratur, der jærlig tager Hensyn til Børnens Læs, saaledes pleier Forfatteren at bringe literair Føde for de Fremmede, som besøge Hovedstaden. Den er iaar bleven rekrutteret med: „Kjøbenhavn og Omegn“, en ret praktisk, om end ikke ganske feilfri, lille Veileder for Reisende (Philippiens Forlag); 1ste Suite af „Prospecter af Kjøbenhavn og Omegn“, smukt lithographerede Billeder af de bekendteste Steder, hvilke i Udførelsen ikke have ringe Lighed med Raderinger; og endelig „Vues de Danemarck“, indeholdende 15 af det af Bærensen & Co. udgivne fortrinlige Værk „Danmark i Billeder“.

— Af E. Plougs Digte i Miniatur-Udgave, der i et Dplag af 2000 Expl. saagodtform udsolgte ved Juletid, og det uden at Bogen kunde blive almindelig forsendt og besjendt i Broderrikerne, er et uforandret Dplag færdigt, der midt i denne Maaned vil forlade Pressen.

— For flere Uger siden have vi allerede havt Leilighed til at henlede Opmærksomheden paa den fortrinligt skrevne Artikel „Solsten“ i Wagners „Staats- und Gesellschafts-Lexicon“. Da dette Værk er meget sjældent her i Landet, er det godt, at denne interessante historiske Afhandling i en Oversættelse af E. Mollke er udgivet i den Gylendalske Boghandlung.

— Hos Gad er udkommen: Anvendelsen af Loven om Løsning af Sognebaand, af Dr. H. N. Clausen.

— Opmærksomheden er i de senere Aar i ikke ringe Grad bleven sættet paa Missionsværet, og ikke alene i Skrift, men ogsaa i Taler ved større Forsamlinger, er Interessen vakt for Udbredelsen af Guds Ord. Den evangeliske Missions Historie har allerede for flere Aar siden fundet sin Behandling i et af Dr. Kallar udgivet Værk; som et Sidestykke afgiver hans seneste Bog „Den katolske Missions Historie“ en sandfærdig Fremstilling saavel af det, der bør roses, som af det, der bør dæles i den romersk-katolske Kirke. Bogen er en særdeles god Veiledning til Selskabium, og vidner om det grundige og nøjsommelige Arbejde, som Forfatteren ufortrødent har udført.

— At Esaias Tegnér hører til de Digtere, der ere Tybsterne mest kjendte, er givet; derfor vil vist ogsaa den Sam-